

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Kwiecień 2017

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. zwraca uwagę coraz aktywniejsza polityka Japonii i Korei Południowej wobec Ukrainy i Białorusi m.in. w ramach programu Kusanone;
- b. Rosja podążając w ślady Chin rozmieściła dodatkowe jednostki wojskowe na granicy z Koreą Północną;
- c. kryzys koreański, przy nieobliczalności lidera KRLD, o czym świadczy możliwość skierowania rakiet w stronę Rosji w dalszym ciągu wymaga bardzo dokładnego monitorowania.

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

kwiecień: na Ukrainie obchodzony jest „Rok Japonii”. Do końca maja w Kijowie, Lwowie i innych miastach ukraińskich będą odbywać się imprezy i wydarzenia kulturalne związane z Japonią. W kwietniu miały miejsce: wspólny koncert ukraińskich i japońskich szkół baletowych, wystawa dziecięcej sztuki, wystawa bonsai w Narodowym Ogrodzie Botanicznym oraz japoński tydzień w Instytucie Stosunków Międzynarodowych na Kijowskim Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki. „Rok Japonii” jest obchodzony na Ukrainie w ramach świętowania 25 lat wspólnych relacji dyplomatycznych między obydwojoma państwami. Japonia jest jednym z największych partnerów rozwojowych Ukrainy, przeznaczając pomoc finansową w zakresie m.in.: ochrony zdrowia, edukacji i opieki społecznej. Do tej pory 113 japońskich projektów zostało wdrożonych na Ukrainie, a całkowita suma grantów przekracza 8,2 miliona dolarów. Przez cały miesiąc odbywały się także uroczystości sadzenia drzew wiśni w różnych rejonach Ukrainy. Obok drzew umieszczono tablice upamiętniające 25. rocznicę wspólnych relacji dyplomatycznych obu państw.

4 kwietnia: Rosja planuje zwiększyć współpracę z Japonią w sektorze energii jądrowej. Aleksei Likhachow, dyrektor generalny państwowej spółki jądrowej Rosatom odwiedził Japonię. Oba państwa w grudniu zeszłego roku podpisały memorandum o współpracy w zakresie pokojowego użycia energii atomowej. Jednym z kluczowych obszarów współpracy w ramach umowy jest odbudowa elektrowni Fukushima Daiichi. Likhachow w wywiadzie dla japońskiej prasy stwierdził, że jest zainteresowany stworzeniem na tym polu ram współpracy zarówno naukowej, technologicznej, jak i finansowej. Ponadto oba państwa planują

stworzenie rosyjsko-japońskiej platformy w celu promowania innowacyjnych technologii jądrowych opartych na wiedzy i doświadczeniu inżynierów z obu tych państw.

10 kwietnia: rosyjskie dostawy gazu stoją pod znakiem zapytania. Japonia, która stara się pogłębić gospodarcze więzi z Rosją, rozważa budowę rurociągu pomiędzy obydwojoma państwami. Jednak rosyjski Gazprom pod znakiem zapytania stawia japońskie zapotrzebowanie na ten surowiec. Jest to spowodowane faktem, że Japonia w najbliższym czasie chciałaby wrócić do energii jądrowej, gdyż społeczny opór wobec tego źródła energii zmniejsza się. Sprzeciw wobec elektrowniom atomowym wzmógł się w 2011 roku po katastrofie w Fukushima, ale od tego czasu wprowadzono szereg regulacji, które mają zwiększać bezpieczeństwo wykorzystywania takiego źródła energii zamiast importu drogiego gazu z innych państw.

13 kwietnia: w Tokio miała miejsce 12. runda konsultacji politycznych między ministerstwami spraw zagranicznych Japonii i Białorusi. Strona białoruska była reprezentowana przez zastępcę spraw zagranicznych Walentyna Rybakowa, natomiast japońska przez zastępcę dyrektora generalnego biura spraw europejskich Aiki Toshihiro. W trakcie konsultacji omówiono szeroki wachlarz kwestii współpracy białorusko-japońskiej, w tym intensyfikację i podniesienie poziomu dialogu politycznego, rozszerzenie współpracy gospodarczej i inwestycyjnej, a także rozwój humanitarnych i naukowych kontaktów pomiędzy obydwojoma państwami. Strona japońska z zadowoleniem przyjęła intensyfikację dwustronnego dialogu politycznego w zeszłym roku. Wyrażono także podziękowanie za zaproszenie dzieci, które ucierpiały w wyniku katastrofy w elektrowni jądrowej „Fukushima-1” do odwiedzenia Republiki Białorusi w ramach realizacji programu na rzecz międzynarodowej wymiany dzieci.

Tego samego dnia wiceminister Rybakow spotkał się także z wiceministrem spraw zagranicznych Japonii Takisawą Motome, prezesem Japońskiego Stowarzyszenia Handlu z Rosją i Wspólnotą Niepodległych Państw (ROTOBO) oraz prezesami niektórych japońskich korporacji. Podczas tego spotkania skupiono się na białorusko-japońskiej współpracy gospodarczej, w tym intensyfikacji kontaktów między kręgami biznesowymi obu państw.

17 kwietnia: rosyjski premier Dmitrij Miedwiediew podpisał dekret zezwalający na bezwizowe podróże dla obywateli 18 państw. Na mocy dekretu od sierpnia tego roku Federację Rosyjską bez wizy będą mogli odwiedzić obywatele państw z Bliskiego i Dalekiego Wschodu. Na liście tych państw znalazła się Japonia oraz

Korea Północna. Na terytorium rosyjskie bez wizy będzie można dostać się poprzez port we Władywostoku. Maksymalna długość bezwizowego pobytu turystów i przedsiębiorców ma wynieść 30 dni.

18 kwietnia: spotkanie białoruskiego ambasadora Ruslana Esina z kandydatem na stanowisko honorowego konsula Białorusi w regionie Hokkaido. Spotkanie miało na celu promocję międzyregionalnej współpracy Białorusi i Japonii. W trakcie niego omówiono perspektywę współpracy pomiędzy prefekturą Hokkaido a regionem mohylewskim.

18 kwietnia: uroczystość wdrożenia projektu poprawy warunków sanitarnych w ramach grantu Kusanone w mieście Użhorod na Ukrainie. Program Kusanone ma na celu wspieranie finansowe projektów związanych z troską o bezpieczeństwo człowieka. W mieście Użhorod został wdrożony projekt, w ramach którego mają zostać poprawione warunki sanitarne w przedszkolach. Objęte są nim 24 przedszkola, które otrzymały wyposażenie kuchenne, w celu poprawy warunków przygotowywania posiłków dla dzieci.

19 kwietnia: spotkanie białoruskiego ambasadora Ruslana Esina z japońskim wiceministrem spraw zagranicznych Sugiyamą Shinsuke. Spotkanie to miało na celu przekazanie kopii listów uwierzytelniających przez obejmującego stanowisko ambasadora Esina. Przy okazji tej wizyty ambasador Esin wyraził zainteresowanie strony białoruskiej dalszą współpracą z Japonią we wszystkich dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Ambasador podkreślił także znaczenie organizowania spotkań ministrów spraw zagranicznych oraz nawiązywania kontaktów między przedstawicielami środowisk biznesowych obu państw.

19 kwietnia: Rosja w tym roku nie zorganizuje edukacyjnego forum dla młodzieży na terenie spornych wysp. W poprzednich latach na jednej z wysp Kurylskich Rosja organizowała takie wydarzenia skierowane jedynie do rosyjskiej młodzieży. Co więcej, w 2015 roku w forum uczestniczył premier Dmitrij Miedwiediew, co wzbudziło niezadowolenie japońskiego rządu. Choć jako oficjalny powód zmiany lokalizacji podaje się trudność dostępu do wysp, to takie posunięcie strony rosyjskiej wskazuje na progres w relacjach z Japonią, szczególnie przed wspólnym szczytem premiera Abe Shinzo i prezydenta Władimira Putina w Moskwie pod koniec tego miesiąca.

20 kwietnia: białoruski ambasador Ruslan Esin odwiedził międzynarodową wystawę farmaceutyczną w Tokio. Na wystawie prezentowały się także firmy farmaceutyczne z Białorusi, a ich stanowisko zostało zorganizowane przy udziale

białoruskiej ambasady w Japonii. Podczas wystawy ambasador Esin miał okazję spotkać się z przedstawicielami japońskich firm zainteresowanych współpracą z Białorusią na tym polu.

24 kwietnia: Japonia przesyła wiadomość z kondolencjami w sprawie śmierci ambasadora Ertuğrula Apakana. Ambasador Apakan był członkiem Specjalnej Misji Monitorującej Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w rejonie linii frontu w Donbasie. 23 kwietnia samochód, którym podróżowali członkowie misji eksplodował na minie przeci pancernej. Ambasador Japonii na Ukrainie Sumi Shigeki w imieniu swojego rządu przesłał wiadomość z kondolencjami, w której wyraził głęboki smutek z powodu śmierci ambasadora Apakana. Ponadto złożył kondolencje rodzinie ofiary oraz życzył szybkiego powrotu do zdrowia drugiej osobie, która ucierpiała w eksplozji. Na koniec podkreślił poparcie rządu japońskiego dla działań Specjalnej Misji Monitorującej OBWE.

25 kwietnia: przedstawiciele rządów Japonii i Federacji Rosyjskiej uzgodnili nową konwencję podatkową. Poprzednia tego typu konwencja była zawarta między Japonią a rządem Rosyjskiej Federacyjnej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej w 1986 roku i miała na celu unikanie podwójnego opodatkowania. Ma być ona zastąpiona przez nową konwencję, której szczegóły były omawiane przez rządy obu państw, w celu wprowadzenia przepisów, które doprecyzują zakres opodatkowania w obu państwach, eliminując międzynarodowe podwójne opodatkowanie i zapobiegając oszustwom podatkowym. Nowa konwencja ma także zachęcać do dalszych wzajemnych inwestycji oraz wymiany gospodarczej pomiędzy państwami. Obecnie po zakończeniu procesu uzgadniania szczegółów konwencji podatkowej oba państwa muszą poddać ją niezbędnym wewnętrznym procedurom zanim będzie gotowa do podpisania i wejścia w życie.

26 kwietnia: oświadczenie japońskiego ambasadora w 31. rocznicę katastrofy w Czarnobylu. W dniu 31. rocznicy awarii w elektrowni jądrowej w Czarnobylu japoński ambasador na Ukrainie Sumi Shigeki ponownie złożył kondolencje „likwidatorom”, czyli osobom, które były odpowiedzialne za usuwanie skutków katastrofy. Stali się oni głównymi ofiarami wydarzeń z Czarnobyla. W swoim oświadczeniu ambasador Sumi wyraził także szacunek względem osób, które były zaangażowane w bezpieczeństwo elektrowni jądrowej oraz zajmowały się odbudową dotkniętych skażeniem rejonów. Oświadczenie przypomina także o konsekwentnym udziale japońskiego rządu, który wspiera budowę nowego bezpiecznego zamknięcia ??? reaktora oraz odbudowę dotkniętych kryzysem jądrowym obszarów. Japonię i Ukrainę łączy wspólne doświadczenie katastrof elektrowni jądrowych i dlatego strona

japońska ma nadzieję na podjęcie wspólnej pracy badawczej w tym zakresie przez oba państwa.

27 kwietnia: spotkanie premiera Japonii Abe Shinzo z rosyjskim prezydentem Władimirem Putinem. Przywódcy obu państw spotkali się na Kremlu podczas bilateralnego szczytu już po raz 17 od pierwszego spotkania w kwietniu 2013 roku. W trakcie spotkania poruszono kwestię Wysp Kurylskich (Terytoriów Północnych). Ustalono, że latem biznesmeni i urzędnicy z Japonii złożą wizytę na spornych terytoriach, by ustalić możliwość współpracy gospodarczej. Podczas wspólnej konferencji premier Abe i prezydent Putin potwierdzili, że omawiali kwestię zawarcia traktatu pokojowego. Aby do tego doszło należy rozwiązać choć w częściowym zakresie spór o Wyspy Kurylskie. Oprócz tego tematu poruszona została kwestia współpracy w kwestii sytuacji na Półwyspie Koreańskim. Kolejne spotkanie przywódców obu państw zaplanowane jest na szczyt G20 w lipcu w Niemczech.

28 kwietnia: Rosja rozpoczyna eksport wołowiny do Japonii. Japonia jest jednym z państw, które importują najwięcej mięsa na całym świecie. Zgodnie z umową zawartą między Moskwą i Tokio do Japonii będzie trafiać wołowina z Rosji. Moskwa chciałaby rozciągnąć współpracę gospodarczą na tym polu na eksport wieprzowiny, ale obecnie nie jest to możliwe ze względu na wybuch świńskiej grypy w Rosji. We wrześniu premier Japonii Abe Shinzo ma być obecny na rosyjskim Wschodnim Forum Ekonomicznym, gdzie dalsza współpraca z ministerstwem rolnictwa może zostanie omówiona.

III. PÓŁWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

5 kwietnia: Korea Południowa i Ukraina zamierzają rozwinąć współpracę w zakresie przemysłu lotniczego i kosmonautycznego. Podczas 5. spotkania ukraińsko-południowokoreańskiego komitetu ds. naukowej i technicznej współpracy dyskutowano nad dalszym rozwojem wspólnych działań w przemyśle kosmonautycznym. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele koreańskiego ministerstwa nauki, technologii komunikacyjnych i przyszłego planowania (Ministry of Science, ICT and Future Planning), koreański Instytut Badań nad Kosmiczną Przestrzenią (KARI), ambasada Korei Południowej na Ukrainie, a po stronie ukraińskiej Państwowa Agencja Kosmiczna (SSAU), Biuro Projektowania Yuzhnoye, przedsiębiorstwo Hartron-Arkos oraz Narodowe Centrum Kontroli i Testów Kosmicznych. Strony omówiły obecny stan współpracy oraz możliwości jej rozwoju w

nowych obszarach, w tym w zakresie technologii satelitarnych i zastosowaniach globalnych systemów kosmicznych w sferze gospodarki publicznej.

5 kwietnia: ukraińskie ministerstwo spraw zagranicznych wydaje oświadczenie w sprawie północnokoreańskich prowokacji. Korea Północna 5 kwietnia wystrzeliła rakietę balistyczną, która wpadła do Morza Japońskiego (Morza Wschodniego według Koreańczyków). Do natychmiastowej krytyki działań Pjongjangu dołączyła się Ukraina. W oświadczeniu wydanym przez ministerstwo spraw zagranicznych Ukraina jako niestały członek Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych podkreśliła swoją determinację do zastosowania wszystkich możliwych środków, które mają skłonić Koreę Północną do przestrzegania prawa międzynarodowego. Strona ukraińska wyraziła także zaniepokojenie możliwością zaostrzenia konfliktu na Półwyspie Koreańskim.

10 kwietnia: Białoruś i Korea Południowa podpisały protokół w sprawie dostępu do rynku towarów i usług. Protokół ten został podpisany w ramach przystąpienia Białorusi do Światowej Organizacji Handlu. Dokument został podpisany przez białoruskiego wiceministra spraw zagranicznych Andrei Yeudachenkę oraz koreańskiego wiceministra handlu, przemysłu i energii JeongMarn-ki. Republika Korei jest 11 państwem, z którym Białoruś zakończyła rozmowy w sprawie dostępu do rynku. Strona białoruska liczy, że zawarcie dwustronnego porozumienia z Koreą Południową przyspieszy proces rozmów z innymi państwami.

11 kwietnia: Białoruś i Korea Południowa zamierzają zwiększyć współpracę naukową i techniczną. W Seulu odbyła się druga sesja białorusko-koreańskiej grupy roboczej ds. współpracy naukowej i technicznej. Na czele białoruskiej delegacji stanął przewodniczący Państwowego Komitetu Naukowo-Technicznego Aleksander Szumilin. Obie strony mają wkrótce wspólnie zorganizować konkurs białorusko-koreańskich projektów badawczo-rozwojowych. Delegacja białoruska pozostała w Seulu do 13 kwietnia i odwiedziła także ministerstwo nauki, technologii komunikacyjnych (ICT) i planowania przyszłości, Instytut Nauki i Technologii, Koreański Instytut Badań nad Energią, siedzibę firmy Samsung Electronics oraz inne organizacje naukowe i innowacyjne. Podczas tych spotkań podpisano memorandum w sprawie rozwoju współpracy w dziedzinie zaawansowanych technologii.

11 kwietnia: w Seulu miało miejsce IV ukraińsko-koreańskie forum ekonomiczne. Zostało ono zorganizowane przez ukraińską Izbę Handlu i Przemysłu (UCCI) oraz Koreańskie Stowarzyszenie Handlu Międzynarodowego (KITA), a także wspierane przez ambasady obu państw. W forum oprócz przedstawicielstw ministerstw obu państw uczestniczyło ponad 100 koreańskich przedsiębiorstw, a

także delegacje biznesowe z Ukrainy. Osoby przemawiające na forum kładły nacisk na dwustronna współpracę w dziedzinach takich jak rolnictwo, rozwój infrastruktury, produkcja energii oraz informatyka. Przedstawiono główny plan współpracy gospodarczej między Ukrainą a Republiką Korei, a podczas mniejszych spotkań zbadano szereg obiecujących projektów biznesowych, które mogłyby zostać wdrożone. W trakcie forum podpisano protokół ustaleń między UCCI a KITA. Dodatkowo Koreańskie Stowarzyszenie Handlu Międzynarodowego zostało zaproszone przez stronę ukraińską do wysłania swojej delegacji w celu zbadania możliwości i potencjału prowadzenia działalności gospodarczej na Ukrainie.

11 kwietnia: w Mińsku odbyło się białorusko-południowokoreańskie forum biznesowe. Na forum spotkali się przedstawiciele takich gałęzi przemysłu jak motoryzacja, elektronika, farmacja i przemysł stoczniowy. Oprócz biznesmenów w spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej oraz partnerzy Unii Gospodarczej. Nacisk został położony nie tyle na wymianę towarową, co na inwestycje i możliwość tworzenia spółdzielni rolniczych. W ostatnich latach obroty handlowe Białorusi i Korei Południowej wyniosły 200 milionów dolarów.

12 kwietnia: przedstawiciele ministerstw rolnictwa Ukrainy i Korei Południowej spotkali się w koreańskich miastach. Ukraińska wiceminister polityki rolnej i żywności Olga Trofimstewa spotkała się z wiceministrem ds. rolnictwa, żywności i wsi Lee Jun-wonem w mieście Sejong oraz dyrektorem generalnym ds. polityki bezpieczeństwa żywności importowanej Kim Yong-gyuenem w mieście Cheongju. W trakcie spotkań omówiono perspektywę promowania dwustronnej współpracy w sektorze rolniczym. Korea Południowa obecnie importuje więcej niż 67% produktów rolnych z Ukrainy i dlatego istnieje znaczny potencjał rozszerzenia zakresu ukraińskich dostaw. Wspólnie opracowano certyfikację ukraińskich produktów mlecznych, drobiu i owoców morza, a także poruszono takie kwestie jak wyposażenie ukraińskich rolników w maszyny rolnicze.

14 kwietnia: Chiny chcą współpracować z Rosją w rozwiązaniu problemu północnokoreańskiego. Szef chińskiego ministerstwa spraw zagranicznych Wang Yi skontaktował się w tej sprawie ze swoim rosyjskim odpowiednikiem Siergiejem Ławrowem. Rosja i Chiny podzielają opinię, że kryzys koreański powinien zostać rozstrzygnięty na drodze negocjacji. Chiny są gotowe współpracować z Rosją, aby doprowadzić do ponownego rozpoczęcia rozmów sześciostronnych.

20 kwietnia: wizyta przedstawiciela Koreańskiej Agencji Promocji Handlu i Inwestycji (KOTRA) w ambasadzie na Ukrainie. Przedstawiciel KOTRA Kim Jae-

hong spotkał się z koreańskim ambasadorem na Ukrainie Lee Yang-koo, by omówić kwestie ekonomiczne dotyczące obu państw.

20 kwietnia: Rosja wysła swoich żołnierzy na granicę z Koreą Północną. Po tym jak Chiny wysłały około 150 tysięcy żołnierzy na granice z Koreą Północną, Władimir Putin decyduje się na podobny krok. Prezydent Rosji nie tyle obawia się ataku ze strony północnokoreańskiej, co masowego napływu uchodźców w przypadku wybuchu konfliktu zbrojnego na półwyspie. Innym zagrożeniem dla Rosji jest zakażenie radioaktywne, które może rozprzestrzenić się w regionie w przypadku militarnego ataku na północnokoreańskie placówki nuklearne. Strona rosyjska określa swoje działania jako „prewencyjne, ale konieczne”.

23 kwietnia: Euroazja obiecującym rynkiem zamówień publicznych dla koreańskich firm. Według Koreańskiej Agencji Promocji Handlu i Inwestycji (KOTRA) pięć państw członkowskich Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej: Rosja, Białoruś, Kazachstan, Kirgistan i Armenia mogą potencjalnie zarobić 500 miliardów dolarów rocznie dzięki koreańskim firmom. Wśród tych państw największa liczba zamówień publicznych jest skierowana na rosyjski rynek. W przeszłości cieszył się on złą sławą, był znany z nieprzejrzystości działania, a większość zamówień rządowych trafiała do kilku dużych firm. Odkąd rząd rosyjski rozpoczął proces reform, mających na celu poprawę przejrzystości rynku i wzmocnienie przestrzegania prawa Rosja staje się obiecującym rynkiem dla działalności koreańskiej.

26 kwietnia: Korea Południowa i Białoruś podpisują umowę o dwustronnej współpracy w dziedzinie e-administracji (e-government). Umowa została podpisana przez koreańskiego wiceministra spraw wewnętrznych Kim Sung-lyula oraz białoruskiego ministra komunikacji i informatyzacji Sergieja Popkova w Mińsku. Południowokoreańska delegacja podpisała umowę w trakcie białorusko-koreańskiego forum współpracy w dziedzinie e-administracji.

28 kwietnia: Rosja spiera się ze Stanami Zjednoczonymi podczas specjalnego posiedzenia Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Rosja podczas spotkania ostrzegła, że działania Stanów Zjednoczonych nasilające napięcie na Półwyspie Koreańskim mogą mieć „katastrofalne konsekwencje”. W odpowiedzi amerykański sekretarz stanu Rex Tillerson stwierdził, że niepowstrzymanie rozwoju północnokoreańskich programów nuklearnych i rakietowych również mogą doprowadzić do „katastrofalnych konsekwencji”. Rosja i Chiny proponują rozwiązanie problemu północnokoreańskiego poprzez wznowienie rozmów sześciopartyjnych. Dodają także, że same sankcje nie zadziałają. Rosyjski wiceminister spraw zagranicznych Gennady Gatilow zgodził się z chińską

propozycją, aby w zamian za zamrożenie północnokoreańskich programów wojskowych Stany Zjednoczone i Korea Południowa zawiesiły swoje wspólne ćwiczenia wojskowe, które regularnie odbywają się w regionie wzmagając napięcie między obiema Koreami. Stany Zjednoczone zajmują inne stanowisko, krytykujące te państwa, które nie wprowadziły w pełni sankcji zarządzanych rezolucjami ONZ. Rex Tillerson odrzuca także propozycje rozmów z reżimem Kim Jong-una póki ten sam nie podejmie kroków w stronę zamrożenia programów militarnych swojego państwa.

29 kwietnia: Rosja zwiększa stan gotowości systemu obrony powietrznej po północnokoreańskim teście raketowym. Taka decyzja została podjęta zaledwie kilka godzin po przeprowadzeniu przez Koreę Północną testu rakiety balistycznej, który ostatecznie zakończył się niepowodzeniem. Przewodniczący rosyjskiej komisji obrony i bezpieczeństwa Wiktor Ozerow powiedział, że Rosja starannie monitoruje sytuację na Półwyspie Koreańskim, pomimo tego, że nie jest celem północnokoreańskich rakiet. Rosja podnosi stan gotowości swoich sił powietrznych, aby zagwarantować, że żadna rakietą nie uderzy w jej terytorium. Stan gotowości dotyczy wschodniego okręgu wojskowego.

29 kwietnia: Czy północnokoreańska rakietą zmierzała w stronę Rosji? Jak donosi gazeta SeoulEconomyDaily, wystrzelony 29 kwietnia pocisk raketowy przypadkowo został skierowany w stronę Rosji. Zazwyczaj podczas testów Koreańczycy odpalają rakietą pod kątem 90 stopni, natomiast tego dnia jedna z nich została wystrzelona pod kątem 49 stopni. Według gazety powodem zniszczenia rakiety przez Koreańczyków była obawa przed naruszeniem terytorium rosyjskiego.

KOMENTARZ

1. **W relacjach Japonii z Rosją odbyło się kolejne spotkanie na wysokim szczeblu zmierzające do normalizacji stosunków między tymi państwami.** Kwietniowe spotkanie między przywódcami Japonii i Federacji Rosyjskiej znów zakończyło się bez większego przełomu, jednak powoli zbliża oba państwa ku normalizacji stosunków. Obie strony podtrzymały ustalenia marcowego spotkania ministrów obu państw w formacie „dwa plus dwa”, które zakładają stopniowe rozwiązywanie sporu o Wyspy Kurylskie (lub Terytoria Północne, jak nazywają je Japończycy) poprzez współpracę gospodarczą. Choć wspomniano o kwestii zawarcia traktatu pokojowego to nie ustalono żadnych konkretnych wytycznych. Podpisano jedynie szereg memorandumów, które nie stanowią wiążących umów. Dotyczą one projektów, które obejmują takie kwestie jak łowiska w pobliżu spornych wysp, współpracę w zakresie energii, eksploatacji zasobów naturalnych, opieki zdrowotnej i ekoturystyki. W maju lub w późniejszym terminie na Kuryle ma zostać

wysłany zespół, który określi praktyczny zakres współpracy. Największym osiągnięciem premiera Japonii podczas spotkania było moskiewskie zobowiązanie do rozpoczęcia ruchu bezwizowego dla byłych japońskich mieszkańców Kuryli, które ma wejść w życie w czerwcu tego roku. Kwietniowe spotkanie Abe i Putina było zaplanowane już w grudniu i agenda nie przewidywała pogorszenia się sytuacji na Półwyspie Koreańskim. Jest to jednak problem tak ważny dla bezpieczeństwa regionu, że nie sposób było go ominąć. Obie strony wyraziły gotowość do wznowienia rozmów sześciostronnych, które jednak nie będą mogły odbyć się póki Korea Południowa nie wybierze nowego prezydenta.

2. Relacje japońsko-ukraińskie oraz japońsko-białoruskie w kwietniu skupiały się wokół dyplomacji kulturalnej. W tym roku Japonia i Ukraina świętują 25-lecie ustanowienia dwustronnych relacji dyplomatycznych. Z tej okazji w różnych ukraińskich miastach odbywają się uroczystości celebrujące japońską kulturę. Natomiast Białoruś i Japonia przygotowują się do podobnej, 30-letniej rocznicy, która będzie miała miejsce za 2 lata. Jest to okazja do zacieśniania współpracy, szczególnie na polu wymiany kulturowej i naukowej.

Kwiecień to także miesiąc, w którym upamiętniane są ofiary katastrofy w Czarnobylu. Japonia i Ukraina dzielą wspólne doświadczenia związane z awarią elektrowni atomowych, co przekłada się na współpracę obu państw w zakresie usuwania ich skutków. Rząd japoński od lat wspiera finansowo różne ukraińskie projekty, które mają na celu odbudowę obszarów, które ucierpiały w wyniku katastrofy.

3. Kryzys koreański jest jedną z najważniejszych kwestii w światowej polityce międzynarodowej. Temat narastającego napięcia na Półwyspie Koreańskim musiał zostać poruszony podczas spotkania Abe Shinzo z Władimirem Putinem, choć nie był planowany, co unaocznia jak ważna jest to obecnie kwestia w regionalnych relacjach międzynarodowych. O ile znajdujące się w pewnym oddaleniu państwa takie jak Ukraina mogą ograniczyć się do wydawania oświadczeń potępiających północnokoreańskie testy rakiet balistycznych i popierać sankcje nakładane przez ONZ, to Rosja, Japonia i inne państwa regionu muszą bardziej angażować się w rozwiązanie tego kryzysu. W tej kwestii Japonia współpracuje ze swoim najbliższym sojusznikiem, czyli Stanami Zjednoczonymi, natomiast Rosja zbliża się do Chin. Byli zimnowojenni sojusznicy, podzielają takie samo podejście do rozwiązania kryzysu na Półwyspie Koreańskim oraz apelują do Stanów Zjednoczonych, i pośrednio do Korei i Japonii, o powstrzymanie się od podejmowania jakichkolwiek działań mogących eskalować napięcie. Należą do nich

wspólne ćwiczenia wojskowe czy stacjonowanie amerykańskich okrętów marynarki wojennej u wybrzeży Korei Południowej. Chiny i Rosja opowiadają się za negocjacjami, najlepiej w formie wznowienia rozmów sześciostronnych. Na forum Rady Bezpieczeństwa ONZ Stany Zjednoczone i Rosja prezentowały odmienne stanowiska w tej sprawie. Rosja, tak jak Chiny, nie stawia Korei Północnej wstępnych warunków do podjęcia negocjacji. Natomiast Stany Zjednoczone nie chcą zgodzić się na ustępstwa póki reżim Kim Jong-una nie wykona pierwszego kroku w stronę denuklearyzacji swoich programów militarnych. Eksperci z całego świata zgadzają się co do tego, że problem północnokoreańskich zbrojeń nie zostanie rozwiązany bez udziału Chin, a te upatrują swojego sojusznika w tym zakresie w Rosji.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI– Kwiecień 2017 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Icons: ¥, bar chart, gear, and network diagram.

Regionalny Ośrodek D
ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodmi-lodz.pl